

**FRIITLOS
KORTET**

Myndigheternas ansvarsområden

E-hälsomyndigheten

Framtagning och införande av digital tjänst för Fritidskortet

Folkhälsomyndigheten

Arbete med kommunikationsstrategi och tillhörande kommunikationsinsatser, uppföljning och utvärdering

Försäkringskassan

Utförarregister, tillsyn och kontroll samt urval av barn och ungdomar

MUCF och **Kulturrådet**

Organisationer och aktiviteter, uppföljning

eHälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten

Försäkringskassan

mucf | Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

KULTURRÅDET

Vem är Fritidskortet till för?

- Barn och ungdomar 8–16 år
 - fokus på barn socioekonomiskt utsatta hushåll
 - fokus på barn med funktionsnedsättning eller andra behov av särskilt stöd
- Vårdnadshavare till barn och ungdomar 8–16 år
- Utförarorganisationer
- "Vidareförmedlare"
 - Kommuner
 - Regioner, Länsstyrelser
 - Organisationer/ideella föreningar
 - Utpekade myndigheter
 - mfl

Ungdomars röst

Folkhälsomyndigheten

- När familjen inte har råd att gå bort
- Handlar inte bara om kostnad för träningskläder, busskort
- Om man inte har råd med aktiviteter är man mer eller mindre eftertraktad eftersom dessa är uppblåsta
- Att känna sig otrygg i områden är en orsak till att ungdomarna väljer fritidsaktiviteter.
- Deltagande i fritidsaktiviteter, jämlikhet, könsnormer och rasism.

Ungas röster om fysisk aktivitet – möjligheter, hinder och önskemål

Ungdomar anser att den fysiska och sociala miljön är viktig för att de ska vara fysiskt aktiva och ha en aktiv fritid. Otrygghet, normer, bristfällig ekonomi, skärmanvändning och skolan beskrivs som hindrande faktorer.

I det här faktabladet sammanfattar vi resultat från fokusgruppintervjuer med ungdomar i åldern 13–18 år, om fysisk aktivitet och fritidsaktiviteter. Fokus ligger på faktorer som kan främja fysisk aktivitet och minskat stillasittande, och på hindrande faktorer.

Den fysiska och sociala miljön kan främja fysisk aktivitet

Ungdomarna lyfter att den omgivande miljön har betydelse för hur fysiskt aktiva de är. Hur närmiljön ser ut, och att det finns ett varierat utbud av aktiviteter, är viktigt. Flera ungdomar efterfrågar en utemiljö som inbjuder till olika former av rörelse, inte bara till fotboll och basket.

"Fotboll och basket funkar ju för ganska många, men det finns fortfarande en stor del som inte tycker om någon av dem och då har de inget annat att göra." (Citat: Ungdom i Stockholm)

Exempelvis vill ungdomarna se fälliga utegym i träd med ett stort och varierat utbud av redskap, parkourbanor, skateparker, klätterväggar, tennisbanor och pingisbord.

Att ha kompisar som är aktiva, eller föräldrar som är engagerade i olika fritidsaktiviteter, gör också ungdomarna mer motiverade att själva vara fysiskt aktiva. En del lyfter också att de får inspiration från sociala medier och olika träningsutmaningar. Andra påtalar vikten av kost-

nadsfria samlingsplatser där man kan prova på olika aktiviteter och samtidigt umgås med andra, exempelvis fritidsgårdar, kulturhus eller fotbollsplaner. Här lyfter dock ungdomar som bor på landsbygden att de kan ha svårt att ta sig till den typen av aktiviteter.

Alla har inte råd med organiserad fysisk aktivitet

Ekonomi kan hindra ungdomar från att delta i organiserade fritidsaktiviteter. Om familjen har dålig ekonomi prioriteras fritidsaktiviteter bort.

"Folk som vill bli starka eller bara träna för att det är kul, alla har inte pengar och det måste man ... ja de får inte ens någon chans." (Citat: Ungdom i Stockholm)

Här lyfter ungdomarna att det inte bara handlar om tidsavvägningen, utan även om kostnader för träningskläder, sportutrustning, mellanmål och busskort. De beskriver vidare att den som inte har råd med en organiserad fritidsaktivitet i princip är utesluten från idrottshallar, eftersom de är uppbyggda av föreningar.

Otrygghet får unga att avstå från fysisk aktivitet

Att känna sig otrygg i området där man bor och rör sig är en annan orsak till att ungdomarna avstår från vardagsrörelse och fritidsaktiviteter. Det kan kännas obehagligt om utbelysningen är dålig, men en del är också rädda för att utsättas för våld och kriminalitet. Det senare är vanligare bland unga tjejer och bland unga i socioekonomiskt utsatta områden.

"Man kan inte känna sig trygg någonstans att träna, det kan vara skjutningar var som helst." (Ungdom i Stockholm)

Vissa beskriver att de själva inte är rädda men påverkas av sina föräldrars oro.

"Jag ville gå på en aktivitet, men mamma hon säger så här 'Nej, jag vågar inte låta dig gå ensam'. För det har hänt mycket där." (Citat: Ungdom i Stockholm)

Folk som vill bli starka eller bara träna för att det är kul, alla har inte pengar och det måste man ... ja de får inte ens någon chans. (Ungdom Stockholm)

Jag ville gå på en aktivitet, men mamma hon säger så här 'Nej, jag vågar inte låta dig gå ensam'. För jag har hänt mycket där. (Ungdom Stockholm)

Det känns som att vissa inte går på träning för de är rädda för att komma stirra på dem för att de är överviktiga och skratta åt dem när de hoppar eller gör fel. (Ungdom Stockholm)

Vad är Fritidskortet?

- En permanent satsning på ett statligt stöd som riktas till barn och ungdomar och lanseras hösten 2025
 - Fritidskortet kommer att kunna användas för betalning av vissa fritidsaktiviteter inom kommunal kulturskola, idrottsföreningar, friluftorganisationer och barn- och ungdomsföreningar. Dessa kan ske fysiskt, hybrid eller online och kan även användas som betalning av avgifter för hyra av utrustning eller hjälpmedel.
 - Lämnas årligen, ett allmänt på 500 kronor eller ett särskilt på 2000 kronor (barn i hushåll med bostadsbidrag)
 - Särskilt främja barn i socioekonomiskt utsatta hushåll samt med funktionsnedsättning eller andra behov av särskilt stöd.
 - Hämtar hem stödet via en digital tjänst genom inloggning med E-legitimation.
 - Utförare av fritidsaktiviteter ska ansöka om att få vara med i ett utförarregister (aug) och ska bl.a. kunna erbjuda 10 ledarledda aktiviteter under en sammanhängande period om 6 månader.
 - Departementsskrivelse – lagrådsremiss – Proposition (mars-april)
-

Kapacitetsstärkande medel har tilldelats (år 2024) RF (220 milj), Svenskt friluftsliv (10milj), Kulturrådet (32milj) och MUCF (22milj) för att förbereda genom:

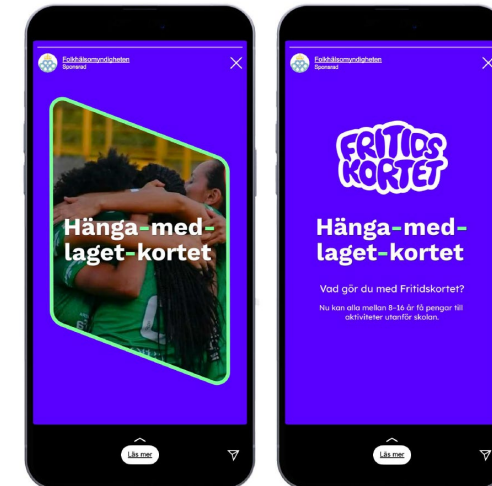
- Verksamhet med fokus på målgrupp socioekonomiskt utsatthet
 - Verksamhet med fokus på barn och unga med funktionsnedsättning eller andra särskilda behov
 - Rekrytering och utbildning av ledare
 - Projektledning, samverkan, kommunikation, inköp etc
 - Anläggningar och idrottsmiljöer (RF)
- (för mer info se resp.org hemsida)

Fritidsbanken har tilldelats 10 milj för att:

- Synliggöra för och stödja barn och unga i att hitta idrott och friluftsliv i organiserad form
 - Skapa ett varierat, brett och behovsstyrt nationellt utbud av fritidshjälpmedel och parasportutrustning
-

KommunikationsStrategiska inriktningar

- Kombination av bred och anpassad kommunikation till målgrupperna, med Fritidskortet som tydlig avsändare.
- Kommunikation i tre faser för att skapa och stärka kännedom, väcka nyfikenhet samt säkerställa ett långsiktigt engagemang för Fritidskortet.
- **Samordning, samverkan och dialog på nationell, regional och lokal nivå för att nå full effekt för Fritidskortet som en bred folkhälsosatsning.**

Till alla: **Vara-mig-själv-kortet**
Bara-ha-kul-kortet

De utan aktivitet: **Våga-nåt-nytt-kortet**
Göra-nåt-annat-kortet
Komma-bort-en-stund-kortet

De med aktivitet: **Det-jag-längtar-till-kortet**
Hänga-med-laget-kortet

Ekonomisk vinkel: **Bara-till-dig-kortet**

Vårdnadshavare: **Hitta-nya-kompisar-kortet**

Uppföljning - förväntad effektkedja

Omgivning

